

Kemi-Ounasjoen Vaelluskalatyöryhmän kannanotto hylkeiden vaikutuksesta vaelluskalakantoihin sekä esitykset predaation vähentämiseksi

Perämeren Kalatalousyhteisöjen liitto ry. on Maa- ja metsätalousministeriölle 12.3.2018 osoittamassaan kannanotossa esittänyt huolensa Itämeren hyljekantojen vaikutuksesta kalastukseen ja kalakantoihin. Lapin liiton koordinoima Kemi-Ounasjoen Vaelluskalatyöryhmä yhtyy Perämeren Kalatalousyhteisöjen liiton hyljekantojen kasvua koskevaan huoleen.

Vaelluskalatyöryhmän käsityksen mukaan Itämeren harmaahylkeen eli hallin kokonaiskanta-arvio on noin 40 000-54 000 yksilöä. Huomionarvoista on, että 2000-luvulla hallikannan keskimääräinen kasvunopeus on ollut runsaat 5 % vuodessa. Tämä tarkoittaa, että kanta lisääntyy vuosittain vähintään 2 300- 3000 yksilöllä. Vastaavasti Itämeren norppakannan arvioidaan oleva reilusti yli 20.000 yksilöä. Norppakanta kasvaa 5-10 % vuosivauhtia tarkoittaen noin 1 000 – 2 000 yksilöä/vuosi.

Tehtyjen selvitysten perusteella hylkeiden tiedetään käyttävän ravintonaan sitä mitä on runsaimmin ja helpoimmin kulloinkin saatavilla. Esimerkiksi vaelluskaloihin kohdistuvan hyljepredaation oletetaan voimistuvan aikoina, kun vaelluskalojen esiintymistiheydet kasvavat, Perämerellä alkukesästä. On selvää, että predaatiolla on huomattavaa negatiivista vaikutusta Perämereen laskevien jokien luontaisiin lohi- ja meritaimenkantoihin.

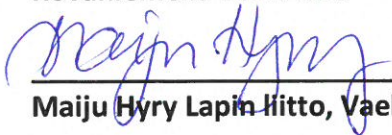
Vaelluskalakantojen elvyttämistyön näkökulmasta huolta aiheuttaa myös istutuspoikasten selviytyminen hyljekantojen kasvaessa. Vaikutukset ovat nähtävillä myös lijoen ja Kemijoen vaellussiikakantojen hoidossa, sillä hylkeet verottavat lypsettäväksi pyydettyjä emokaloja poikkeuksellisesti myös ylempänä jokialueella.

Tutkimuksissa on myös osoitettu hylkeiden negatiivinen vaikutus paikallisiin, rannikolla oleviin kalakantoihin (esim, Hanson *et al.* 2017). On ilmeistä ja huolestuttavaa, että älykäs nisäkäspeto oppii jatkuvasti uusia saalistustapoja kannan kasvaessa ja kalaravinnon käydessä ajoittain vähäiseksi.

Vaelluskalatyöryhmä esittää seuraavia toimenpiteitä hylkeiden aiheuttaman predaation vähentämiseksi:

- Hylkeiden (halli ja norppa) metsästyskiintiöt tulee saattaa tasolle, jolla hylkeiden aiheuttamat vahingot saadaan laskemaan ja jolla on todellista vaikutusta kantojen kasvun hillitsemiseen. Tavoitteena tulee olla vuotuisen kasvuprosentin leikkaaminen.
- Vaelluskalatyöryhmä kiirehtii hyljekantojen hoitosuunnitelman päivittämistä.
- Euroopan unioni päätti vuonna 2009 kieltää hyljetuotteiden kaupan EU:n alueella. Kielto koskettaa myös Suomessa metsästetyistä hylkeistä valmistettuja tuotteita. Vaelluskalatyöryhmä kehottaa Maa- ja metsätalousministeriötä aktiivisiin toimiin, jotta kieltoon saataisiin sellainen poikkeus, jolla mahdollistettaisiin pienimuotoinen hyljetuotteiden kauppa Suomessa saaliiksi saaduilla hyljetuotteilla.
- Riittävien tutkimusresurssien varmistaminen, jotta Itämeren hyljekannoista ja niiden kehittymisestä saadaan tarkkaa tietoa. Tehostettuja laskentoja tulee toteuttaa yhdessä Ruotsin kanssa.

Rovaniemellä 16.4.2018

Maiju Hyry Lapin liitto, Vaelluskalatyöryhmän pj.

